

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2015, declarat de avocatul Maria Antoci și inculpatul

*Anghel Constantin Petru, născut la
26 iunie 1989, originar și locuitor al s. Peciște, r-nul
Rezina, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

<i>în instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare a cauzei 28 februarie 2013 – 18 martie 2015,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>21 aprilie – 04 iunie 2015,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>05 august – 24 noiembrie 2015.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rezina din 18 martie 2015, procesul penal privind învinuirea lui Anghel Constantin de săvârșirea infracțiunii prevăzută la art. 152 alin. (1) Cod penal a fost încetat, în legătură cu împăcarea părților.

Anghel Constantin a fost condamnat în baza art. 309/1 alin. (1) Cod penal (în redacția Legii nr. 139-XVI din 30 iunie 2006, cu modificările ulterioare operate prin Legea nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008 și prin Legea nr. 245 din 02 decembrie 2011) la 4 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele Ministerului Afacerilor Interne al RM pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 2 ani.

2. Instanța de fond a constatat că Anghel Constantin, exercitând funcția de șef de sector al CPR Rezina pe s. Peciște, r-nul Rezina, numit în funcție prin ordinul nr.35 EF din 13.08.2010 al MAI, având gradul special de locotenent de poliție, fiind în conformitate cu prevederile art.123 alin. (1) Cod penal persoană cu funcție de răspundere, căreia prin numire i-au fost acordate drepturi și obligații în

vederea exercitării funcțiilor autorităților publice, contrar prevederilor art. 3 din CEDO, art. 24 alin. (2) din Constituția R. Moldova, încălcând grav prevederile art. 4 din Legea cu privire la poliție, care stipulează că „în activitatea sa poliția mizează pe respectarea personalității cetățenilor, constituind un garant al apărării demnității, drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime”, precum și prevederile articolelor 12, 13, 14, 15 din aceeași Lege, dispozițiile punctelor 1, 3, 4 ale capitolului I și punctelor 1, 2, 3, 4 subpunctul 1) ale capitolului II din Regulile de aplicare a mijloacelor speciale de către colaboratorii organelor de interne și militarii trupelor de carabinieri ale MAI (anexa nr.2), care reglementează condițiile și limitele aplicării forței fizice și a mijloacelor speciale; contrar prevederilor lit. d), f), g), m) ale pct.15, precum și lit. a) - b) ale pct. 16 din Codul de etică și deontologie al polițistului, și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, care îl obligau să nu supună pe nimeni la tortură, să nu aplice forța fizică, decât pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin, să respecte Constituția și legile R. Moldova, să nu aplice acte de tortură, tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla, să nu recurgă la forță cu excepția cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, a comis un act de tortură în privința lui Balteanu Ion în următoarele circumstanțe.

Astfel, inculpatul Anghel C., fiind persoană cu funcție de răspundere și acționând cu titlu oficial, reprezentând MAI, la 30 august 2012, aproximativ ora 14.00, suspectându-l pe Balteanu I. de săvârșirea faptei de agresare a lui Borș I., urmărind în mod ilicit scopul de a-l pedepsi pentru acest pretins act ilegal, aflându-se în curtea gospodăriei lui Balteanu I. din s. Peciște, r-nul Rezina, fără a solicita explicații, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu un baston de cauciuc peste torace, fese, brațe, l-a apucat brutal de mâini, având un comportament batjocoritor, i-a strigat jignitor și necenzurat, înjosindu-i onoarea și demnitatea. După aplicarea loviturilor, i-a cerut să se îmbrace și să-l urmeze, fără a-i spune unde anume. Anghel C., ținând în mână bastonul de cauciuc, a intrat în locuința lui Balteanu I., i-a cerut cât mai repede să se îmbrace, continuând să-l înjosească cu cuvinte ofensatoare, l-a împins de la spate din casă, în ogradă iarăși l-a bruscat să iasă în drum, unde, continuând să-l pună în mod voit într-o situație de inferioritate, adică să-l umilească, încă o dată l-a împins de la spate, lovindu-l cu piciorul în regiunea fesieră, l-a impus cu forța să urce într-un autovehicul. Ca rezultat i-a provocat lui Balteanu I. o permanentă stare de durere fizică, de teamă, panică și neliniște din cauza incertitudinii cu privire la ceea ce i se va întâmpla.

În urma acțiunilor violente cu caracter de tortură, care în comun au durat aproximativ 30 de minute, lui Balteanu I. i-au fost provocate dureri și suferințe puternice fizice și psihice, însoțite de cauzarea vătămarilor corporale medii sub formă de „fractura coastei VII și XI pe stânga, echimoze pe brațul stâng, torace pe stânga și fese bilateral, excoriații pe brațul drept”.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina și a declarat că l-a luat pe Balteanu I. de antebrațul mâinii drepte, apoi l-a lovit de două ori cu palma peste față. În rezultat, ultimul a căzut jos, pe pilonii de la trotuarul din ogradă, fracturându-și coastele. Regretă de cele întâmplate, și-a cerut scuze pentru că nu a

procedat corect și dorește să se împace cu ultimul. Conștientizează că la acel moment a întreprins acțiuni ilegale, fiind enervat.

Instanța a statuat că vinovăția inculpatului este dovedită și prin probele administrate, că și-a găsit confirmare comiterea de către inculpat a actelor de tortură, adică provocarea în mod intenționat a durerilor fizice și suferințelor psihice puternice persoanei, cu scopul de a-l pedepsi pentru presupusele acțiuni ilegale, de a-l intimida și de a face presiuni asupra lui, dureri și suferințe provocate de o persoană, care a acționat cu titlu oficial.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 309/1 alin. (1) Cod penal (*în redacția Legii nr. 139-XVI din 30 iunie 2006, cu modificările ulterioare operate prin Legea nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008 și prin Legea nr. 245 din 02 decembrie 2011*), în vigoare la momentul săvârșirii faptei, lege care ușurează pedeapsa și ameliorează situația persoanei în raport cu legea care este în vigoare la data emiterii deciziei.

La fel, instanța a constatat că inculpatul se învinuiește și că tot atunci, la 30.08.2012, aproximativ ora 14.00, în timp ce se afla în gospodăria lui Balteanu I. din s. Peciște, r-nul Rezina, contrar prevederilor legale, intenționat i-a aplicat mai multe lovituri cu un baston de cauciuc peste torace, fese, brațe, l-a apucat brutal de mâini, l-a bruscat, l-a lovit cu piciorul în regiunea fesieră cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3264D din 12 decembrie 2012, fractura coastei VII și XI pe stânga, echimoze pe brațul stâng, torace pe stânga și fese bilateral, excoriații pe brațul drept, care se atribuie vătămarilor corporale medii, motivate prin dereglarea sănătății pe lungă durată.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, ca Vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății.

Instanța a reținut că în ședința de judecată partea vătămată a solicitat încetarea procesului penal pe art. 152 alin. (1) Cod penal, din motiv că s-a împăcat cu inculpatul, l-a iertat și nu are pretenții materiale sau morale față de el, fapt consimțit și de către inculpat.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune intenționată contra libertății, cinstei și demnității persoanei, fiind persoană cu funcție de răspundere.

Infracțiunea comisă de inculpat – tortura, constituie o formă agravantă și intenționată a unui tratament ori pedeapsă crudă, inumană sau degradantă. CEDO interzice, în termeni categorici, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei.

Faptul că la acțiunile părții vătămate s-a plâns consăteanul acestuia Borș I., nu-l îndreptățește pe Anghel C., care a acționat cu titlu oficial, de aplicare a actelor de tortură asupra lui Balteanu I.

Instanța a reținut că inculpatul este căsătorit, are la întreținere 2 copii minori, pentru prima dată se atrage la răspundere penală, este încadrat în câmpul muncii, este caracterizat pozitiv la locul de muncă, a recunoscut vina și s-a căit, partea vătămată l-a iertat, neavând pretenții materiale sau morale față de el și a solicitat ca inculpatul să nu fie privat de libertate.

Totodată, nefiind stabilite circumstanțe agravante, instanța a concluzionat ca fiind oportună aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Anghel Constantin să fie condamnat în baza art. 309/1 alin. (1) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul MAI pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu încetarea procesului penal în baza art. 152 alin. (1) Cod penal în legătură cu împăcarea părților.

Apelantul a invocat că în cadrul urmăririi penale inculpatul nu a recunoscut vina. În cadrul cercetării judecătorești, inculpatul, inițial tot nu a recunoscut vina, solicitând audierea martorilor care ar confirma cauzarea leziunilor la partea vătămată în alte circumstanțe. Ulterior, fiind audiat suplimentar, inculpatul a recunoscut vina.

Astfel, inculpatul nu a recunoscut vina pe deplin, nu s-a căit de cele comise și nu a restituit prejudiciul material părții vătămate. Totodată, prin declarațiile sale mincinoase, a împiedicat mersul normal al cercetării judecătorești, cu scopul eschivării de la răspundere penală.

Prin acțiunile sale inculpatul nu numai că a cauzat un prejudiciu părții vătămate dar și a lezat imaginea Statului la îndeplinirea justiției, creând astfel neîncredere în societate față de reprezentanții autorităților de drept ale republicii Moldova. La fel, inculpatul nu a contribuit la descoperirea infracțiunii, instanța neîntemeiat aplicându-i o pedeapsă mai blândă.

Individualizarea pedepsei trebuie să aibă ca scop determinarea aplicării unei pedepse juste, corecte, atât sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, cât și din punctul de vedere al nevoii de reeducare al făptuitorului.

La aplicarea pedepsei, instanța urmează să asigure un echilibru între criteriile de individualizare a pedepsei și scopurile pedepsei, o judecată echitabilă trebuie să aibă ca finalitate realizarea unei proporționalități juste, corespunzătoare faptei comise și vinovăției infractorului, reeducarea și resocializarea acestuia, restabilirea ordinii de drept și prevenirea pe viitor a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpaților, cât și din partea altor persoane.

Ținând cont de prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, aplicarea unei pedepse cu închisoarea ar asigura echitatea socială și satisfacerea intereselor morale ale părții vătămate, statului, precum și reeducarea inculpatului.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2015, apelul a fost admis, casată parțial sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Anghel Constantin a fost condamnat în baza art. 309/1 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, de la reținere, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele MAI al RM pe un termen de 3 ani.

Instanța de apel a reținut că *inculpatul nu a recunoscut vina* în comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele de fapt ale cauzei, de persoana inculpatului și nejustificat a aplicat prevederile art. 90 CP, ori în cazul dat lipsesc motivele suspendării condiționate a executării pedepsei.

La stabilirea pedepsei, instanța nu a acordat eficiență deplină prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, scopul pedepsei, caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului în scopul restabilirii echității sociale, corectării condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Infracțiunea pentru care este recunoscut vinovat inculpatul face parte din categoria celor mai puțin grave.

Inculpatul a mai comis și altă crimă, pentru care în legătură cu faptul împăcării procesul penal a fost încetat, ***nu a recunoscut vina, nu a regretat faptele infracționale***, a comis o crimă prin umilirea și înjosirea părții vătămate.

Ca circumstanțe atenuante în privința inculpatului au fost stabilite - prezența copiilor minori, partea vătămată nu are pretenții și a pledat pentru aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse nonprivative de libertate, circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

Apreciind circumstanțele în ansamblu, instanța de apel a concluzionat ca ***fiind irațională suspendarea condiționată a executării pedepsei*** în privința inculpatului, dispunând stabilirea pedepsei fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

5. Avocatul Maria Antoci și inculpatul au declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenții au invocat că hotărârea instanței de apel contravine scopului procesului penal, art. 1 alin. (2) Cod de procedură penală.

Instanța de fond corect a stabilit pedeapsa inculpatului cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61 și 75 Cod penal. În corespundere cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, a stabilit o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea săvârșită.

La aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, instanța de fond a invocat că la materialele cauzei este anexată cererea părții vătămate prin care acesta nu are pretenții morale sau materiale față de inculpat.

Totodată, instanța de fond a ținut cont că inculpatul este pentru prima dată atras la răspundere penală, la locul de muncă este caracterizat pozitiv, are la întreținere 2 copii minori, acestea fiind reținute ca circumstanțe atenuante, că el a recunoscut vina, s-a căit, că partea vătămată l-a iertat și nu pretinde la careva despăgubiri, iar circumstanțe agravante nu au fost reținute în cauză.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 61 alin. (2), 75 alin. (1), 90 alin. (1) Cod penal, art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă și în strictă conformitate cu dispozițiile prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel, deoarece, potrivit părții descriptive a deciziei adoptate (*pct. 4. din decizie*):

a) concluzionând neclar și neargumentat că este **irațională suspendarea condiționată a executării pedepsei**, constatând și repetând doar circumstanțe atenuante și lipsa celor agravante pe caz, nu a motivat în genere inoportunitatea aplicării față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu clauzele conținute în dispoziția acestei norme de drept și circumstanțele atenuante indicate în sentință de către instanța de fond;

b) nu a respectat prevederile art. 66 alin. (2) pct. 2) și 8) Cod de procedură penală, conform căror inculpatul are dreptul de a tăcea și a nu mărturisi împotriva sa, să facă declarații sau să refuze de a le face, atrăgându-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nicio consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa. Potrivit art. 103 alin. (3), 104 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul nu poate fi forțat să mărturisească împotriva sau să-și recunoască vinovăția și nu poate fi tras la răspundere pentru refuzul de a face astfel de declarații.

Deci, argumentul instanței de apel că inculpatul **nu a recunoscut vina** și **nu a regretat faptele infracționale** în cadrul urmăririi penale este neîntemeiat. Or, această circumstanță constituie un drept legal al inculpaților și nu face parte din categoria celor agravante, prevăzute în art. 77 Cod penal (*pct. 4 din decizie*).

Mai mult, instanța de apel a omis să se pronunțe asupra circumstanțelor care direct și în mod special condiționează individualizarea pedepsei inculpatului - că acesta în cadrul judecării cauzei a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, și-a cerut scuze de la partea vătămată și că părțile în consecință s-au împăcat, că potrivit rechizitoriului circumstanțe agravante pe caz nu au fost stabilite.

Împrejurările enunțate relevă că decizia contestată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția de modificare a pedepsei stabilite inculpatului de către prima instanță, în sensul agravării ei, că instanța de apel i-a aplicat ultimului o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale enunțate, excluzând nejustificat și inechitabil prevederile art. 90 Cod penal, aplicate față de inculpat de către prima instanță, în raport cu situația de fapt existentă la data condamnării lui, cu circumstanțele atenuante stabilite pe caz și lipsa celor agravante, inadecvat și disproporțional în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite și a scopului pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, adică a admis apelul declarat în mod greșit.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează parțial hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, se impune soluția casării deciziei contestate, cu menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Maria Antoci și inculpatul Anghel Constantin Petru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2015, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătoriei Rezina din 18 martie 2015, în privința inculpatului Anghel Constantin Petru.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 30 decembrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun